

Cách Làm Vệ Sinh Khói Và Muội Than Từ Đám Cháy

Tờ thông tin sức khỏe

Ngày 23, tháng 1, năm 2025

SỨC KHỎE MÔI TRƯỜNG

Khói và muội than có thể di chuyển và xâm nhập vào phòng, ảnh hưởng đến sơn, thảm, vải bọc, rèm, quần áo và tất cả những đồ đạc khác. Bước đầu tiên cần thực hiện khi dọn dẹp sau đám cháy là thông gió cho hiện trường vụ cháy và dọn đi các mảnh bể vỡ. Bắt buộc phải vệ sinh kỹ lưỡng và vô hiệu cả lớp tro bụi lắng đọng lẫn mùi hôi, kể cả vệ sinh những bề mặt ở ngoài trời như thiết bị ở sân chơi, trước khi bắt đầu khôi phục hay sử dụng lại.

Lưu ý: Nếu quý vị có con, hãy để trẻ ở lại với người thân hoặc bạn bè trong khi quý vị dọn dẹp sau đám cháy.

Hiện trường có thể không an toàn cho trẻ em và nhìn thấy thiệt hại có thể khiến trẻ cảm thấy khó chịu và bị ảnh hưởng lâu dài, bao gồm cả gặp ác mộng.

Cách bắt đầu - Kỹ thuật làm sạch chung

Các dạng đám cháy khác nhau sẽ quyết định kỹ thuật làm vệ sinh. **Đám cháy giàu oxy** có đặc trưng là khả năng lây lan nhanh, khiến mức độ tàn phá cao hơn và khó dập tắt hơn. Thông thường, **các đám cháy giàu oxy** sẽ cho muội than khô bụi. Cách thức để làm vệ sinh như dưới đây.

Khuyến nghị và Hướng dẫn dọn dẹp:

- Đi bao tay như loại bao tay rửa chén gia dụng, mặc áo và quần dài để bảo vệ da. Nếu bị dính tro lên da, hãy rửa sạch ngay lập tức.
- Mang đồ bảo hộ cá nhân, chẳng hạn như khẩu trang chống bụi (tốt nhất là khẩu trang N95), để tránh hít phải tro và các hạt khác trong không khí.
- Thông gió cho khu vực (mở cửa sổ, v.v.) để loại bỏ muội than và mùi hôi.
- Loại bỏ các mảnh bể đã bị cháy để giảm mùi hôi.
- Đặt máy hút ẩm để kiểm soát độ ẩm trong không khí (độ ẩm tương đối), đặc biệt ở những nơi đã dùng nước để dập tắt đám cháy.
- Nhanh chóng đánh giá vật dụng theo thứ tự ưu tiên về giá trị, để xác định xem cần được làm sạch hay loại bỏ.
- Để loại bỏ muội than và khói trên tường, đồ nội thất và sàn nhà, hãy sử dụng xà bông dịu hay chất tẩy rửa nhẹ, hoặc trộn **4 đến 6 muỗng canh** tri-natri photphate với **1 ly** chất tẩy rửa gia dụng hoặc thuốc tẩy chlorine vào mỗi **gallon** nước ấm. Đeo bao tay tay cao su. Sau đó rửa thật sạch bề mặt bằng nước ấm và lau khô hoàn toàn.
- Rửa từng khu vực nhỏ của trường, bắt đầu từ sàn nhà lên để tránh để lại vết. Rửa sạch lại bằng nước sạch ngay lập tức.
- Rửa trần nhà cuối cùng.
- Để giảm nguy cơ bị ố, nấm mốc phát triển, hãy lau xuống sạch tất cả các bề mặt bị ướt bằng dung dịch với **1 ly** chất lỏng thuốc lỏng gia dụng trong một **gallon** nước. **Đầu tiên, làm thử trên một khu vực nhỏ bằng dung dịch chất tẩy để chắc chắn không xảy ra đổi màu; để làm thử, lau bằng dung dịch và để khô trong 24 giờ.**
- Không sơn lại tường và trần nhà trước khi tường và trần đã khô hoàn toàn.
- Giấy dán tường loại có thể rửa có thể được làm sạch giống như đối với tường sơn, nhưng không làm nước thấm ướt qua lớp giấy. Sử dụng keo dán thương mại để dán lại các cạnh, hay những nơi bị bong ra.
- Lau tất cả các bề mặt kim loại bằng dầu ăn để tránh rỉ sét và hoen ố.
- Để loại bỏ sự đổi màu do nhiệt trên thép không gỉ, hãy nhúng một miếng vải mềm vào giấm và chà bề mặt của thép không gỉ. Chà bề mặt cho đến khi không còn vết nào nữa.
- Vệ sinh các bề mặt bằng nhựa hay các bề mặt như cửa sổ PVC và bề mặt sơn trắng bằng chất tẩy rửa dịu để loại bỏ lớp muội than có thể có tính axit, có khả năng kết hợp với hơi ẩm trong không khí gây ra hoen ố vĩnh viễn.
- Nồi, chảo, đồ dùng trên bàn ăn, v.v., nên được rửa sạch bằng nước xà bông, rửa sạch rồi đánh bóng.

- Nhét giấy báo vô bên trong để giúp giỏ xách, giày giữ được hình dạng. Để vali mở nắp.
- Không nên sử dụng các sản phẩm có chứa dầu thơm (nước hoa) để làm sạch, vì chúng che lấp mùi hôi.
- Trong trường hợp không thể làm sạch hết vết bẩn trên bề mặt, hãy cân nhắc sử dụng sơn chuyên dụng (với đặc tính không bị mất màu) để xóa đi các vết hoen ố. Thông thường, những loại sơn này là **sơn bóng** hoặc **sơn gốc dầu**.

Kỹ thuật làm sạch đối với những dạng hư hỏng cụ thể

Đối với hư hại do đám cháy giàu oxy: Sử dụng miếng bọt biển hóa chất khô để loại bỏ lớp đóng bên ngoài và sau đó dùng chất tẩy rửa nhẹ (mild detergent)

Đối với hư hại do cháy tại nhà bếp: Cần phải làm sạch kỹ lưỡng, vì lớp bám trên bề mặt có thể không dễ nhìn thấy. Lưu ý rằng, thông thường cần lấy hết tủ bếp và những đồ bên trong ngăn kéo để có thể tiếp cận những khu vực kín bên trong.

Làm sạch lớp bám đậm đặc trên bề mặt: Việc này có thể cần sự hỗ trợ của các chuyên gia và làm sạch cơ học. Các phương pháp làm sạch thí dụ như những cách sau:

- Phun cát áp suất thấp
- Phun Sodium bicarbonate
- Phun “đá khô”
- Rửa áp lực bằng luồng hơi nước
- Sử dụng hóa chất và quấy trộn
- Phun cao su không phá hủy.

Kỹ thuật làm sạch cho các vật liệu cụ thể

Rèm cửa và vải bọc: Muội than là dầu và nên được loại bỏ càng nhiều càng tốt bằng máy hút bụi mạnh. Trên các loại vải có tro bụi, không sử dụng máy hút bụi loại thẳng đứng hoặc bất kỳ máy móc hoặc phụ kiện nào có bàn chải hoặc thanh đập, vì nó sẽ buộc muội than xâm nhập vào các món đồ khác của quý vị và khiến cho khó làm sạch hơn nhiều. Giữ đầu hút của máy hút bụi cao hơn bề mặt một chút và để hút muội than khỏi bề mặt. **Ngay sau** khi làm sạch, hãy che đờ đặc bằng tấm phủ sạch để tránh bị dơ bẩn trở lại trong khi quý vị vệ sinh những đồ vật khác. Không giặt rèm (màn che) hoặc các vật liệu cần giặt khô khác bằng máy giặt.

Thảm: Sử dụng máy chà sàn quay hoặc máy giặt thảm chuyên dụng từ cửa hàng cho thuê hoặc siêu thị, hoặc thuê thợ giặt thảm chuyên nghiệp.

Quần áo và bộ đồ trải giường: Mùi khói có thể tồn tại trong vải trong một thời gian rất dài cho đến khi tất cả các hóa chất chưa cháy đã được loại bỏ. Nhiều thứ không thể nhìn thấy bằng mắt thường. Ngâm qua đêm với chất tẩy rửa và giặt bình thường. Đối với các mặt hàng có thể tẩy trắng, hãy thêm thuốc tẩy và như bình thường trong chu trình giặt.

Vật liệu cứng – Xốp (bề mặt sơn, ván tường, thạch cao, giấy dán tường, gỗ không có bao phủ bề mặt):

Nếu muội than xuất hiện trên bề mặt xốp, chúng tôi khuyên quý vị nên sử dụng miếng bọt biển hóa học khô để loại bỏ càng nhiều muội than càng tốt. Bước này có thể ngăn muội than di chuyển sâu xuống dưới bề mặt, để sau đó sẽ nhìn thấy dưới dạng vết bẩn vĩnh viễn.

Vật liệu cứng - Ít xốp hơn (gạch, mặt bàn kê, gỗ đã phủ lớp bảo vệ bề mặt, thủy tinh, kim loại, máy móc thiết bị và giấy dán tường vinyl):

Sử dụng miếng bọt biển, khăn hoặc cây lau nhà với chất tẩy rửa gia dụng.

Mẹo làm vệ sinh thiết bị ở sân chơi

Có thể làm vệ sinh những thiết bị ở sân chơi theo các kỹ thuật làm sạch nêu trên. Tuy nhiên, đối với những hộp chứa cát, vệ sinh kỹ lưỡng cũng **không** loại bỏ hiệu quả được tro và muội than. Cần thay cát mới để đảm bảo sạch và an toàn.

Mẹo để giữ an toàn trong quá trình khôi phục

- Không sử dụng các thiết bị điện đã ở gần lửa trong khi hỏa hoạn.
- Không sử dụng đồ đạc gắn trên trần nhà nếu trần nhà bị ướt.
- Không chạm vào bất cứ thứ gì khi quý vị kiểm tra lần đầu tiên để tránh chuyển muối than từ vật này sang vật khác.
- Nếu cần thiết, hãy tìm kiếm sự trợ giúp chuyên nghiệp trong công việc dọn dẹp, khôi phục sau hỏa hoạn.

Để biết thêm thông tin, vui lòng liên lạc với **Phòng Sức khỏe Môi trường (Environmental Health Division)** ở số điện thoại **(626) 430-9820** hoặc theo địa chỉ ehmail@ph.lacounty.gov